

POPULĀRI ZINĀTNISKS ILUSTRĒTS MĒNEŠRAKSTS DABA

Anda Medene

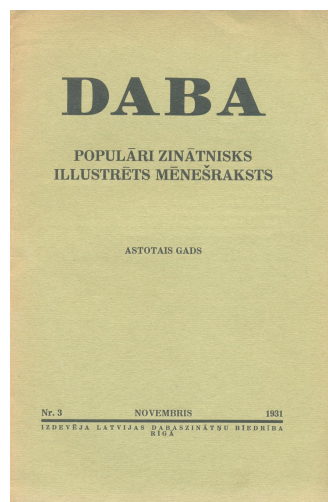
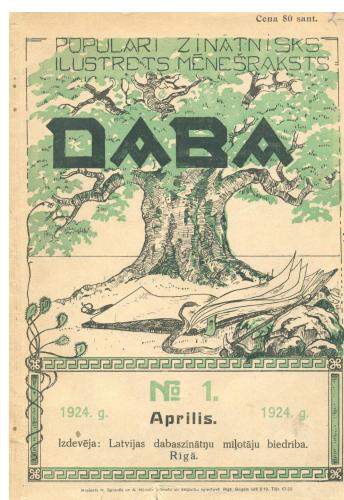
Latvijas Universitātes Bioloģijas institūts,
Salaspils, Miera iela 3, LV – 2169, e-pasts: andamedene@inbox.lv

Rakstā aplūkots mēnešraksts *Daba*, kas iznāca no 1924. gada aprīļa līdz 1931. gada novembrim, un tas bija pirmais latviešu valodā izdots žurnāls par Latvijas dabaszinātnieku veiktajiem pētījumiem un jaunākajiem sasniegumiem. Darbā sniegts īss apskats par žurnālā *Daba* publicētajiem nozīmīgākajiem rakstiem, kas attiecas uz Latvijas dzīvo dabu. Raksti sakārtoti 3 lielās grupās: augi, dzīvnieki un mikoloģija (pie katra pētījuma virziena norādīts publikācijas autors un gads).

Atslēgvārdi: mēnešraksts *Daba*, Latvija, dabaszinātnes, latviešu zinātniskās literatūras vēsture.

Dabas skaistums saista cilvēku un rada interesi izzināt dabas parādības un noskaidrot, kā tās var izmantot praktiskām vajadzībām. Jaunas zināšanas veicina attīstību un izpratni. Arī Latvijas dabaszinātnieki jau 21. gadsimta sākumā sāka izdot zinātniski ilustrētu mēnešrakstu *Daba*, lai dotu iespēju iedzīvotājiem iegūt informāciju par dabā notiekošajiem procesiem, parādībām un pārmaiņām.

Mēnešraksts *Daba* iznāca no 1924. gada aprīļa līdz 1931. gada novembrim (1.att.), un tas bija pirmais latviešu valodā izdots žurnāls par Latvijas dabaszinātnieku veiktajiem pētījumiem un jaunākajiem sasniegumiem.

1. attēls. Zinātniski ilustrētā mēnešraksta *Daba* pirmais un pēdējais numurs.

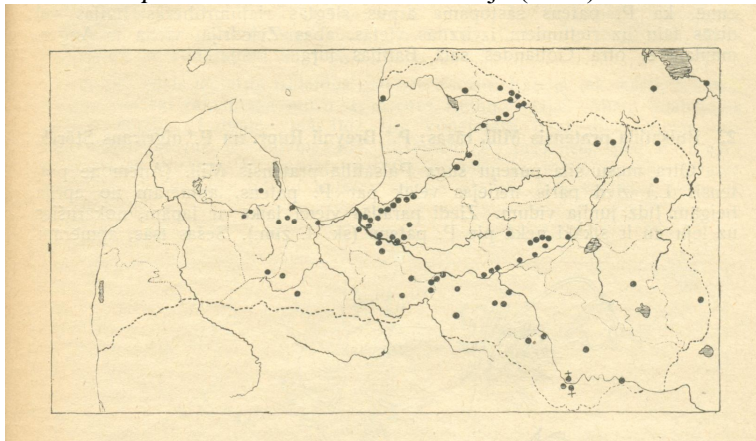
Figure 1. The first and the last edition of the Scientific illustrated monthly magazine *Daba*.

Žurnālā sniegta arī vispārēji pārskati par atsevišķu dabas zinātņu nozaru saturu, virzienu un rezultātiem. Rakstos atspoguļoja arī jautājumus, kas saistīti ar fiziku, bioloģiju, ķīmiju, ģeogrāfiju, ģeoloģiju un ekoloģiju. Žurnāla izdevējs,

„Latvijas dabaszinātņu mīļotāju biedrība”, uzsāka mēnešraksta izdošanu, jo saskatīja tā laika periodiskajā literatūrā dabaszinātnisku žurnālu iztrūkumu. Žurnāla autoru kolektīvu veidoja mācītāji un studenti. Galvenā redaktora pienākumus uzticēja veikt zinātniekam un pedagogam Paulam Galeniekam. Rakstos paustā informācija papildināta ar ļoti dažādiem vēsturiskajiem faktiem, kā arī attēliem un shēmām. Valoda, kādā aprakstīta ar dabaszinātnēm saistītās tēmas, ir vienkārša, kas ļauj uztvert problēmas būtību. Autori ar žurnāla starpniecību dalās ar lasītājiem iegūtajās atziņās. Interesentiem ir iespēja iepazīties arī ar pētnieku iegūtajiem iespaidiem no ārzemju ceļojumiem, kas ļauj tā laika lasītājam iegūt priekšstatu gan par citu valstu floru un faunu, gan arī par kultūras atšķirībām pasaulē. Lasītāji neklātienē var iepazīties ar kalnu ainavām Šveicē, Meksikā, Āzijā, gūt priekšstatu par ainavām Kanāriju salās un Birmas mežos.

Žurnāls iznāca vidēji 5 līdz 6 reizes gadā. Vairākos žurnālos apvienoti 2 mēnešu izdevumi. 1926. gadā žurnāls *Daba* iznāca kopumā 7 reizes, bet pēdējos savas pastāvēšanas gados - tikai 3 līdz 4 reizes. Savā pastāvēšanas laikā „Latvijas dabaszinātņu mīļotāju biedrība” izmantoja vairāku izdevniecību pakalpojumus žurnāla drukāšanai, piemēram, „N. Sprancis & A. Hertels grāmatu un daiļdarbu spiestuvi”, „Latvju Kultūras spiestuvi”, spiestuvi „Izdevējs” un izdevniecību „Nākotne”.

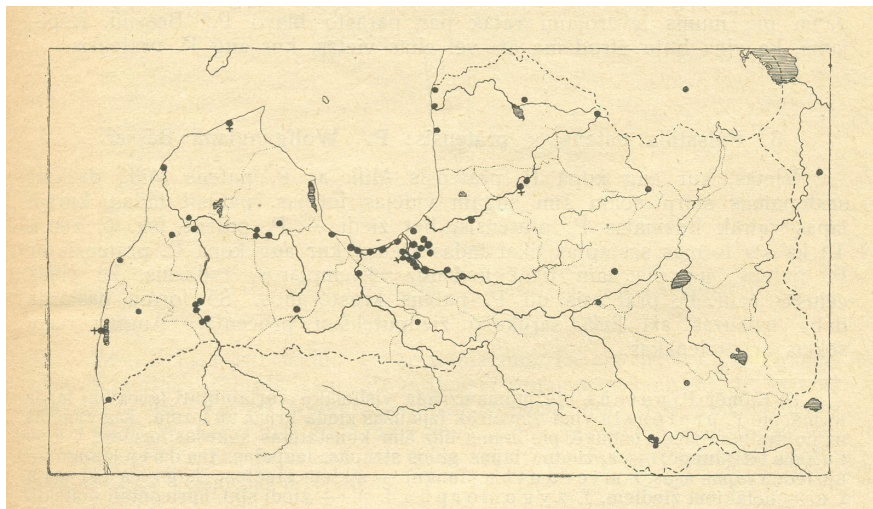
Gandrīz katrā žurnālā kāds no rakstiem veltīts arī Latvijas florai un faunai. Žurnāla autori daudzpusīgi atspoguļo arī jautājumus par atsevišķām sugām, kā, piemēram, gludeno čūsku, lidvāveri, melnspārnu kaivu, vairodznieku. Zinātniski ilustrētajā mēnešrakstā *Daba* publicēta arī viena no pirmajām izplatības kartēm, kurā parādās meža silpuresnes *Pulsatilla patens* Mill. atradnes (2.att.) un pļavas silpuresnes *Pulsatilla pratensis* Mill. atradnes Latvijā (3.att.).

2. attēls. Līdz 1926. gadam zināmās *Pulsatilla patens* Mill. atradnes Latvijā

Figure 2. Distribution of *Pulsatilla patens* Mill. in Latvia in 1926.

(Līdz šim zināmās *Pulsatilla patens* Mill. atradnes Latvijā (ar punktiem atzīmēta *Pulsatilla latiofolia* Ruprecht, ar krustiņiem *Pulsatilla teklae*) (Zāmelis, 1926).

3. attēls. Līdz 1926. gadam zināmās *Pulsatilla pratensis* Mill. atradnes Latvijā

Figure 3. Distribution of *Pulsatilla pratensis* Mill. in Latvia in 1926.

(Līdz šim zināmās *Pulsatilla pratensis* Mill. atrodnes Latvijā (ar punktiem atzīmēta *Pulsatilla breynii* Rupr., ar krustiņiem *Pulsatilla nigricans* Störck) (Zāmels, 1926).

Zinātniski ilustrētais mēnešraksts *Daba* ir īpašs ar to, ka ir pirmais latviešu valodā izdots žurnāls, kurā atrodama informācija par Latvijas veģetācijas ģeogrāfiju, kā arī ir vēsturisks avots, kurā atspoguļojas 20. gadsimta sākumā Latvijas dabaszinātniekiem aktuālie jautājumi, kas skar gan Latvijas, gan ārvalstu floru un faunu. Rakstos, kas veltīti Latvijas florai tiek apskatītas īpašas un reti sastopamas sugas, kā, piemēram, ezerrieksts *Trapa natans* (O.P. 1924, Siliņš 1925), pundurbērzs *Betula nana* (Aizsils 1925, Aizsils, 1926), raspodīņš *Alchemilla vulgaris* (Starcs, 1926), silpuresnes *Pulsatilla* (Zāmels, 1926).

Jau 21. gadsimta sākumā galvenie jautājumi, kas saistās ar šīm augu sugām ir to bioloģija, izplatība un aizsardzība. Latvijas dabaszinātnieki pievērs uzmanību arī straujajai saimniecības attīstībai un ar to saistītajai ietekmei uz veģetāciju.

Žurnālā *Daba* publicētās nozīmīgākās pētījamo problēmu kopas (pie katra pētījuma virziena norādīts svarīgākās publikācijas autors un gads).

Raksti par augiem sadalīti 4 grupās: sistemātika, reģionālā ģeogrāfija, ekoloģija un rakstu grupa, kurā atspoguļojas sugu izplatība, areāli un atradnes. Raksti par dzīvniekiem iedalīti 3 grupās: sistemātika, reģionālā ģeogrāfija un rakstu grupa, kurā atspoguļojas sugu izplatība, areāli un atradnes. Rakstu grupas par augiem iedalītas rakstos par aļģēm, paparžaugiem, sēkļaugiem un ķērpjiem; rakstu grupas par dzīvniekiem iedalītas pa tiptiem: raksti par kukaiņiem, zivīm,

abiniekiem, vēžiem, zarndobumaiņiem, rāpuļiem, putniem un zīdītājiem. Atsevišķi norādīti arī raksti par mikoloģiju. Daudzos rakstos aprakstīta ne tikai sugu sistemātika, bet arī izplatība, interesanti vēsturiski fakti, kā arī informācija par jaunām atradnēm. Sugu latīnisko nosaukumu rakstība sarakstā saglabāta autentiski tiem, kādi ir lietoti žurnālā *Daba* publicētajos rakstos.

- **AUGI**

- **Sistemātika**

- Serodiagnostiskā metode: Zāmels 1925.

- **Algae - Aļģes**

- *Alga* – Aļģes: Skuja 1924.
 - *Periodicitate, Sphaeroplea annulina* (Roth) Ag. – Sferopleja aļģes: Skuja 1926.

- **Pteridophyta – Paparžaugi**

- *Isoetes* – sporaugi: Zāns 1924.

- **Spermatophyta – Sēklaugi**

- *Coleus hybridus* hort. – raibā nātre: A. 1930c.
 - *Pulsatilla* – sila purenes: Zāmels 1926.
 - *Sagittaria sagittifolia* – bultene: A. 1930b.
 - *Alchemilla vulgaris* L. spec. coll. – raspodinš: Starcs 1926.

- **Reģionālā bioģeogrāfija**

- *Fraxinus excelsior* L. – osis. A. 1930.
 - Latvijas smilšakmeņu flora – Malta 1925.

- **Ekoloģija**

- Kukaiņēdēju augi. S. O. 1929.
 - Pasaules kara iespaids uz Vogežu floru. A. 1930a
 - Vēl līdumnieka cirvja neskarts meža stūrītis. Aizsils A. 1925a

- **Izplatība, areāli, atradnes**

- **Lichenes- ķērpji**

- *Lichenes* – ķērpji: Anon. 1926.

- **Spermatophyta – Sēklaugi**

- *Trapa natans* L. – ezerrieksts: P. O. 1924; Siliņš 1925, 1928.
 - *Pinguicula alpina* – Alpu kreimule: Siliņš 1924b.
 - *Quercus robur* – parastais ozols: J. S. 1924a.
 - *Cephalanthera rubra* - sarkanā cefalantēra: Princis 1925.
 - *Betula nana* – pundurbērzs: Aizsils 1925, 1926.

- **DZĪVNIEKI**

- **Sistemātika**

- ***Insecta* – Kukaiņi**

- *Insecta* – kukaiņi: Saars 1930; Jons 1931, 1931a.
 - *Hemiptera* – posmsnuķainā fauna: Saars 1931b.
 - *Lepidoptera* – Tauriņi: Johns 1927; Jons 1927a, 1928, 1928a; Saars 1924a; Saars 1930e.
 - *Hymenoptera* – plēvspārņi: Jons 1931.
 - *Thysanoptera* – pūšļkāji jeb tripsi: Jona 1926.
 - *Coccidae* – bruņutis: Jons 1928b.
 - *Formicidae* – Skudru dzimta: Jons 1928c.
 - *Orthoptera* – taisnspārņi: Princis 1930; Princis 1931.

- ***Pisces* – zivis**

- *Pisces* – Reiziņš 1926, 1926a, 1927; Siliņš 1928, 1931.

- ***Amphibia* – abinieki**

- *Bombinator igneus* – sarkanvēdera krupis: Siliņš 1924; Saars 1931a.

- ***Crustacea* – vēži**

- *Alpus productus* – vairodznieks: Valters 1924.
 - *Apus cancriformis* – vēzītis: Valters 1926.

- **Reģionālā biogeogrāfija**

- Alu fauna. Jons 1929c.
 - *Acrididae* - siseņi. Jons 1930c.
 - Jaunākie pētījumi par gājputnu ceļojumiem. Kaķītis 1925a.

- **Izplatība, areāli, atradnes**

- ***Coelenterata* – zarndobumaiņi**

- *Cardium edule*, *Tellina baltica* – koraļļi: Dravnieks 1924.
 - *Halysites*, *Favosites*, *Cyathophyllum* – ķēžu koralis, šūnkoralis, vientuļkoralis: Valters 1926a.

- ***Insecta* – Kukaiņi**

- *Insecta* – kukaiņi: Saars 1924b, 1924c, 1925a.
 - *Melitaea phoebe* Knoch. – lielais pļavraibenis: Stūrans 1925.
 - *Tenthredinidae* – zāglapsenes: Konde 1926.
 - *Aphidodea* – laputis: Opmanis 1926.
 - *Apis Mellifica* – medusbite: V.M. 1927; Jons 1926a, 1929b.
 - *Malacodea regelaria* – *Malacodea regelaria* tauriņš: Jons 1930b.
 - *Lucanus cervus* L. – briežvabole: Saars 1930b.
 - *Acronycta aceris* L., *Stilpnotia salicis* L. – kļavu pūcīte, apšu vērpējs: Saars 1930c.
 - *Formicidae*, *Insecta* – skudras, kukaiņi: Briedis 1931.
 - *Eriogaster lanestris* – bērzu vērpējs: A. S. 1931.

Pisces – zivis

- *Anguillidae* – Zušu dzimta: V. M. 1924; Jons 1930d.
- *Salmo fario* L. – forele: Paegle 1925.
- *Salmonidae* – Lašu dzimta (foreles): P. O. 1924a.
- *Siluridae* – Samu dzimta: E.V. 1924a.

Amphibia – abinieki

- *Amphibia* – abinieki: V. M. 1929.

Reptilia – rāpuļi

- *Coronella austriaca* – gludenā čūska: Siliņš 1924c.
- *Sauria, Ophidia* – ķirzakas, čūskas: Celmiņš 1927.

Aves – putni

- *Larus marinus* L. – melnspāru kaija: Zaikovs 1924.
- *Cinclus melanogaster* – ūdenszirbulis: Siliņš 1924a; Krūmiņš 1930.
- *Picidae* – dzeņi: Bērziņš 1930.

Mammalia – zīdītāji

- *Cricetus frumentarius* Pall. – kāmis: Saars 1924.
- *Sus scrofa* – mežacūka: Anon 1924.
- *Bison bonasus* – sumbrs: V. M. 1926.
- *Sciuropterus russicus* Tied. – lidvāvere: Jons 1929a.
- *Phocaena communis* – delfīns: J. S. 1924.

- **Mikoloģija**

- Zāns, V. 1924a.
- Smarods, J. 1929, 1929a, 1930, 1930a.

Populāri zinātniski ilustrētā mēnešraksta „Daba” (1924. – 1931. g.) raksti

- A. 1930.** Oša (*Fraxinus excelsior* L.) ziemeļu izplatības robeža Zviedrijā. *Daba* 2:91.
- A. 1930a.** Pasaules kara iespaids uz Vogežu floru. *Daba* 3:143.
- A. 1930b.** *Sagittaria sagittifolia* kā kompasaugš. *Daba* 3:144.
- A. 1930c.** Svītrainā panašķējuma cēloņi. *Daba* 2:92.
- Aizsils A. 1925.** Jauna pundurbērza (*Betula nana*) atrodne. *Daba* 4/5:162.
- Aizsils A. 1925a.** Vēl līdumnieka cirvja neskarts meža stūrītis. *Daba* 4/5:162-163.
- Aizsils A. 1926.** Pundurbērza atrodne Krustpils apkārtnē. *Daba* 9/10:302.
- Anon 1924.** Mežacūka. *Daba* 3:32.
- Anon 1926.** Ķērpju izplatība. *Daba* 7/8:252.
- A.S. 1931.** *Eriogaster lanestris* kūniņas pārgulēšana. *Daba* 3:128.
- A.V. 1929.** Dažu mūžzaļo augu osmotiskās vērtības un sala bojājumi 1928./29.g. ziemā. *Daba* 5:207-212.
- B.B. 1930.** Vai Latvijas daba nav saudzama? *Daba* 1:45-47.

- Begs K. 1927.** Bioloģisku pētījumu robežas augsnes mācībā. *Daba* 2:87.
- Bērziņš B. 1930.** Dzeņu dzīve. *Daba* 3:115-121.
- Br. J. 1925.** Dažādu sāļu daudzums jūras alģēs. *Daba* 4/5:161.
- Briedis A. 1931.** Skudru viesi. *Daba* 2:51-54.
- Celmiņš H. 1927.** Mūsu rāpuļi un viņu turēšana terārijos. *Daba* 2:75-80.
- Četverikova S.S. 1929.** Kādēļ kukaiņi ir mazi? *Daba* 4:157-157.
- Dravnieks Fr. 1924.** *Cardium* sēklis Kaņiera malā. *Daba* 4:26.
- Ekardta V. 1931.** Augu aklimatizācijas problēma. *Daba* 2:64-65.
- E.V. 1924.** LU Botāniskais dārzs. *Daba* 2:42.
- E.V. 1924a.** Daugavā sagūstīts sams. *Daba* 2:42.
- Freij L. 1924.** Augu nosalšana un viņu aizsargāšana pret to. *Daba* 2:13-16
- Galenieks P. 1924.** Mūsu floras ģeoloģiskā pagātne. *Daba* 3:1-11.
- G.V. 1926.** Latvijas Bioloģijas biedrība. *Daba* 11/12:347.
- Jona O. 1926.** Pūšļkāji jeb tripsi. *Daba* 1/2:26-30.
- Jons O. 1926a.** Zemes bites un viņu nozīme lauksaimniecībā. *Daba* 5/6:184-187.
- Johns O. 1927.** Latvijas tauriņu noteicējs. *Daba* 3:99-108.
- Jons O. 1927a.** Latvijas tauriņu noteicējs (turpinājums). *Daba* 4:157-168.
- Jons O. 1928.** Latvijas tauriņu noteicējs (turpinājums). *Daba* 1:3-23.
- Jons O. 1928a.** Latvijas tauriņu noteicējs (turpinājums). *Daba* 2:78-81.
- Jons O. 1928b.** Bruņūotis (*Coccidae*). *Daba* 3:112-117. lpp
- Jons O. 1928c.** Mūsu skudru noteikšanas tabulas. *Daba* 4:160-178.
- Jons O. 1928d.** Entomoloģijas vēsture Latvijā. *Daba* 5/6:187-220.
- Jons O. 1928e.** Mūsu skudru noteikšanas tabulas. *Daba* 5/6:221-224.
- Jons O. 1929.** Par kukaiņu izturību pret aukstumu. *Daba* 1:10-17.
- Jons O. 1929a.** Lidvāvere. *Daba* 5:195-198.
- Jons O. 1929b.** Vai bišu māte noteic savu oliņu dzimumu? *Daba* 6:264-266.
- Jons O. 1929c.** Alu fauna. *Daba* 1:3-10.
- Jons O. 1930.** Dzīvnieku aizsargtērps. *Daba* 2:59-61.
- Jons A. 1930a.** Dzīvnieku aizsargtērps. *Daba* 1:30-41.
- Jons A. 1930b.** Vai tauriņš *Malacodea regelaria* ir Latvijā sastopams? *Daba* 1:42-44.
- Jons O. 1930c.** Siseņi. *Daba* 3: 129-133.
- Jons O. 1930d.** Zuša dzīves gājums. *Daba* 4:164-167.
- Jons O. 1931.** Lapsenes, kas dzīvo ūdenī. *Daba* 1:12-17.
- Jons O. 1931a.** Maitu mušas un parazitāras mušas. *Daba* 3:120-127.
- J. S. 1924.** Delfīns (*Phocaena communis*). *Daba* 2:43.
- J. S. 1924a.** Milzu ozols. *Daba* 5:38.
- Jürgensons Br. 1925.** Sugu izcelšanās un attīstības teorijas. *Daba* 8:274-283.
- K. A. 1929.** Ogļskābās gāzes asimilācija pie arktiskiem augiem un tās atkarība no temperatūras. *Daba* 1:45-47.
- Kaķītis J. 1925.** Botānisko ekskursiju piezīmes. *Daba* 1/2:21-25.
- Kaķītis J. 1925a.** Jaunākie pētījumi par gājputnu ceļojumiem. *Daba* 4/5:122-125.
- Konde O. 1926.** Mūsu zāglapsenes agrā pavasarī. *Daba* 4:127-129.
- Krūmiņš A. 1930.** Novērojumi par ūdenszirbuli (*Cinclus melanogaster*). *Daba* 3:121-124.

- Malta N. 1925.** Latvijas smilšakmeņu flora. *Daba* 7:219-226.
- Melderis V. 1928.** Dzīvnieku miegs. *Daba* 4:155-160.
- Opmanis K. 1926.** Kāds vārds par mūsu lapu utīm. *Daba* 5/6: 188-190.
- O. S. 1929.** Kukaiņēdēju augi. *Daba* 3:139-142.
- Paegle T. 1925.** Daži novērojumi par forelēm (*Salmo fario* L.). *Daba* 4/5:138-139.
- P. O. 1924.** Ezerrieksts Viesītes ezerā. *Daba* 2:43.
- P. O. 1924a.** Foreles Līčupē. *Daba* 3:32.
- Princis K. 1925.** *Cephalanthera rubra* Latvijā. *Daba* 4/5:126-128.
- Princis K. 1930.** Taisnspārņi (*Orthoptera*). *Daba* 3:133-138.
- Princis K. 1930a.** Taisnspārņi (*Orthoptera*). *Daba* 4:160-164.
- Princis K. 1931.** Taisnspārņi. *Daba* 1:18-35.
- Reiziņš E. 1926.** Latvijas zivis (turpinājums). Tabele dzimtu noteikšanai. *Daba* 11/12:307-318.
- Reiziņš E. 1926a.** Latvijas zivis. *Daba* 9/10: 259-272.
- Reiziņš E. 1927.** Latvijas zivis (beigas). *Daba* 1:13-35.
- R. P. 1927.** Latvijas Dabaszinātņu biedrības pārskats par 1926.g. *Daba* 2:89-94.
- Saars A. 1924.** Ogres kalna serķīši. *Daba* 1:36.
- Saars A. 1924a.** Lepidopteroloģiskas piezīmes. *Daba* 4: 21-22.
- Saars A. 1924b.** Inzektu masu parādība. *Daba* 3:21-23.
- Saars A. 1924c.** Derīgi un kaitīgi insekti. *Daba* 5:20-22.
- Saars A. 1925.** Kāpuri un viņu barības augi. *Daba* 1/2:33-35.
- Saars A. 1925a.** Mūsu virtuvju un pieliekamo kambaru kaitēkļi. *Daba* 4/5:136-138.
- Saars A. 1930.** Latvijā atrastās augu pangas un viņu izcelšanās. *Daba* 1:26-29.
- Saars A. 1930a.** Atmiņas par pērļuzveju Vidzemē. *Daba* 1:44-45.
- Saars A. 1930b.** Greizsirdība pie dažiem kukaiņiem. *Daba* 1:47-48.
- Saars A. 1930c.** Kukaiņu postījumi kokos. *Daba* 1:48.
- Saars A. 1930d.** Mūsu mežu kaitēkļi un viņu apkarošana. *Daba* 4:147-160.
- Saars A. 1930e.** Latvijas retākie tauriņi. *Daba* 4:185-188.
- Saars A. 1931.** Meža dienas Latvijā. *Daba* 3:127-128.
- Saars A. 1931a.** Ugunskrupis parkā. *Daba* 3:128.
- Saars A. 1931b.** Latvijā sastopamās posmsnuķaino sugas (*Hemiptera*). *Daba* 2:71-90.
- Siliņš J. 1924.** Sarkanvēdera krupis (*Bombinator igneus*). *Daba* 1:30-31.
- Siliņš J. 1924a.** Ūdens zvirbulis (*Cinclus melanogaster*). *Daba* 2:20-21.
- Siliņš J. 1924b.** Pie Staburaga. *Daba* 3:19-20.
- Siliņš J. 1924c.** Gludenā čūska (*Coronella austriaca*). *Daba* 4:19-20.
- Siliņš J. 1925.** Kļaucānu ezers un *Trapa natans* L. *Daba* 1/2:16-21.
- Siliņš J. 1928.** Skolu akvārijs. Vadonis akvāriju ierīkošanā un kopšanā. *Daba* 2:51-67.
- Siliņš J. 1931.** Ogres upē sastopamās zivis. *Daba* 3:117-120.
- Skuja H. 1924.** Par gaisa jeb sauszemes algām (algēm). *Daba* 1:5-13.
- Skuja H. 1926.** Periodicitate algu attīstībā un *Sphaeroplea annulina* (Roth) Ag. atrašana Latvijā. *Daba* 1/2:14-17.
- Smarods J. 1929.** Dažas ziņas par Latvijas mikofloru. *Daba* 2:51-61.
- Smarods J. 1929a.** Ziņas par Latvijas mikofloru. *Daba* 5: 213-234
- Smarods J. 1930.** Ziņas par Latvijas mikofloru. *Daba* 2:68-87.

- Smarods J. 1930a.** Ziņas par Latvijas mikofloru. *Daba* 3:139-143.
- Starcs K. 1926.** Piezīmes par rāsaspodiņu (*Alchemilla vulgaris* L. spec. coll.) sīksugu izplatību Latvijā. *Daba* 1/2:17-25.
- Stūrans P. 1925.** *Melitaea phoebe* Knoch. *Daba* 4/5:160-161.
- Teikmanis A. 1929.** Latvijas mežsaimniecības apdraudētais stāvoklis. *Daba* 2:75-84.
- Teikmanis A., Rubens A. 1931.** Mežu dienas. *Daba* 2:66-68.
- Thielmane M. 1924.** Algu krāsu dažādības un maiņas cēloņi un nozīme. *Daba* 5:9-17.
- Transehe N. 1927.** Putnu gredzenošana. *Daba* 2:70-74.
- Transche N. 1927a.** Latvijas ornitoloģijas centrāles ziņojums (1925./26.g.). *Daba* 3:108-117.
- Valters E. 1924.** Daži Latvijas vēzīši. *Daba* 3:22-23.
- Valters E. 1926.** *Apus cancriformis*. *Daba*. Latvju Kultūras spiestuve, Rīga, 1/2: 25-26. lpp
- Valters E. 1926a.** Kādi ir Latvijā visbiežāk sastopamie pārakmeņojušies koraļi? *Daba* 11/12: 345-346.
- V. M. 1924.** Zušu attīstības cikls. *Daba* 1:34-3
- V. M. 1926.** Sumbrs un viņa izmiršana. *Daba* 3:109.
- V. M. 1926a.** Par dzīvnieku vecumu. *Daba* 3:109-110.
- V. M. 1927.** Krāsu, formu un smaržu izšķiršanas spējas pie bitēm. *Daba* 4:187-190.
- V. M. 1929.** Abinieki – mūsu draugi. *Daba* 4:147-157.
- Zaikovs J. 1924.** Melnspāru kaiva (*Larus marinus* L.). *Daba* 1:32-33
- Zāmelis A. 1925.** Serodiagnostiskā metode augu sistemātikā. *Daba* 6:185-190.
- Zāmelis A. 1926.** Dažas piezīmes par mūsu sila purenēm (*Pulsatilla*). *Daba* 4:115-124.
- Zāns V. 1924.** Isoētes L. *Daba* 2:16-20.
- Zāns V. 1924a.** Sēnes un viņu nozīme. *Daba* 4:9-14

Scientific illustrated monthly magazine *Daba*

Anda Medene

Summary

Keywords: monthly magazine *Daba*, Latvia, natural sciences, history of Latvian scientific literature.

In this paper, the scientific and illustrated monthly magazine *Daba* is reviewed. The 'Nature' was published in a period from April 1924 to November 1931, and it was the first popular science magazine in Latvian language concerning research and achievements of Latvian scientists. This paper shortly reviews the most significant articles related to the Latvian wildlife published in the magazine. The articles are arranged in 3 major groups: plants, animals, and mycology (at each study direction author and year of publication is indicated)